

نام درس: برنامه ریزی و مدیریت برنامه های غذا و تغذیه
(Food and Nutrition Program Planning and Management)

پیش نیاز یا همزمان: ارزیابی وضعیت تغذیه جامعه (کد درس ۱۵)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس :

در پایان این درس، دانشجویان باید بتوانند مهارت‌های برنامه ریزی، مدیریت و ارزشیابی برنامه های غذا و تغذیه را ارائه دهند.

بطور مشخص، دانشجویان باید بتوانند:

- ابتكارات و ملاحظات بین المللی و ملی که می توانند بر طرحها و برنامه های غذا و تغذیه تاثیر بگذارند را بحث کند.
- رویکردهای متفاوت برنامه ریزی غذا و تغذیه برای بهبود وضعیت تغذیه را بحث کنند.
- گامها و اصول دخیل در چرخه برنامه ریزی و مدیریت برنامه را شرح دهند.
- یک برنامه غذا و تغذیه را تدوین نمایند.

شرح درس: اصول، استراتژی ها/ رویکردها و نظریه های در برنامه ریزی، مدیریت و ارزشیابی، به منظور کاربرد آنها برای برنامه های غذا و تغذیه در سطح خرد و کلان موضوع این درس است.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

نظری: مقدمه

- ۱) ابتكارات ملی و بین المللی مرتبط با غذا و تغذیه « برنامه عمل ملی اقدام برای تغذیه
- ۲) نقش تغذیه در توسعه ملی
- ۳) تعاریف اصلاحات

اصول و رویکردهای برنامه ریزی و مدیریت برنامه های غذا و تغذیه

- ۱) رویکرد از بالا به پایین
- ۲) رویکرد از پایین به بالا

مراحل برنامه ریزی و مدیریت برنامه های غذا و تغذیه

۱. تحلیل و ضعیت

الف - شناسایی و تعریف مشکل

ب - تحلیل علل مشکل: مدل سببی

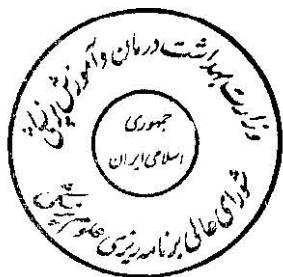
۲. تعیین هدف ها

۳. انتخاب استراتژیها و مداخله های تغذیه ای

الف - استراتژی های غذا و تغذیه

ب - مداخله های غذا و تغذیه

پ - معیارهای انتخاب

۴. اجرا

۵. پایش و ارزشیابی

الف - روشها: ارزشیابی فرایند، جریان کار (formative)، نتایج کار نهایی (summative)

ب - پایش تغذیه ای

پ - مسائل برنامه ریزی و مدیریت برنامه های غذا و تغذیه

عملی: سنجش و ضعیت غذا و تغذیه یک جامعه

۱. فعالیت های مقدماتی

الف - هماهنگی و هدایت جلسه با کارکنان محلی و کارکنان فعال در زمینه توسعه یا تغذیه

ب - مشاهده جوامع (اجتماعات) مشخص شده

۲. تهیه چارچوب نظری برای ارزیابی

۳. تعیین داده هایی که باید گردآوری شوند.

۴. تهیه و طراحی پرسشنامه

۵. گردآوری و تحلیل داده ها

۶. تهیه مدل سببی

خروچی (ستاده): گزارش و ضعیت غذا و تغذیه جامعه

- تدوین برنامه های عمل تغذیه جامعه

با استفاده از گزارش و ضعیت تغذیه جامعه، یک برنامه عملی تغذیه با لحاظ مولفه های زیر تدوین می شود.

۱. تعیین هدف ها

۲. تعیین مداخله های تغذیه ای

۳. طرحواره هایی برای استراتژیهای اجرا

۴. طرح برای پایش و ارزشیابی

ستاده: برنامه عمل (کنش) تغذیه جامعه (این برنامه به مثابه قسمتی از بخش عملی درس، اجرا، پایش و ارزشیابی می شود).

منابع درس: (Latest Edition)

- Allen L.H. and S.R. Gillspie. 2001. What Works? A review of Efficacy and Effectiveness of Nutrition Interventions. SCN Policy No. 20 .ACC/SCN Geneva and ADB Nutrition and Development Series NO. 5. Manila: Asian Development Bank.
- Gillespie S. and Haddad L.J. 2003. The Double Burden of Malnutrition in Asia: Causes , Consequences and Solutions. New Delhi: Sage Publications.
- Gillespie S. and Mason.. Nutrition Relevant Actions. Some Experiences from the Eighties and Lessons for the Nineties. ACC/SCN State _ of _ the _ Art Series Nutrition Policy Discussion Paper No. 10.
- Ismail S. Immink M. and G. Nantel. Improving Nutrition Programmes. An Assessment Tool for action. Rome: FAO - UN.

5. Jennings J. ,Gillespie S. R. ,Mason J.B. ,Lofti M and Scialfa.. Managing Successful Nutrition Programs. ACC/SCN State - of - the - Art Nutrition Policy Discussion Paper No. 8. Geneva: ACC/SCN.
6. Levinson J. ,Rogers B.L. ,Jicks K.M. ,Troy L and Young.. Monitoring and Evaluation: A

شیوه ارزیابی دانشجو:

- آزمونها (%۵۰)
- تمرین ها (%۳۰)
- مطالعه موردي: تحليل وضعیت غذا و تغذیه و برنامه عمل (%۲۰)

